

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej

Data posiedzenia: 9 grudnia 2015 r.

Nr posiedzenia: 3

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji Jarosław Duda.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie „Sprawozdania z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.” (druk nr 1106 VIII kadencji).
 2. Rozpatrzenie „Informacji Rady Ministrów o realizacji w roku 2014 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” (druk nr 1033 VIII kadencji).
 3. Rozpatrzenie „Sprawozdania Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2014 r.” (druk nr 1105 VIII kadencji).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie komisji: Mieczysław Augustyn, Jarosław Duda, Andrzej Kamiński, Stanisław Kogut, Małgorzata Kopiczko, Jan Filip Libicki, Ryszard Majer, Bogusława Orzechowska, Krzysztof Słoń, Aleksander Szwed, Antoni Szymański.
 - goście, m.in.:
 - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:
 - podsekretarz stanu Elżbieta Bojanowska ze współpracownikami,
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - naczelnik Wydziału ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Michał Lewoc,
 - Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich ds. Równego Traktowania Sylwia Spurek,
 - Biuro Rzecznika Praw Dziecka:
 - starszy referent w Zespole Spraw Rodzinnych i Nieletnich Milena Sitarska,
 - referent prawny w Zespole ds. Edukacji i Wychowania Ewelina Buś,
 - Komenda Główna Policji:
 - ekspert w Wydziale Prewencji Biura Prewencji i Ruchu Drogowego nadkomisarz Wanda Mende,
 - specjalista w Wydziale Prewencji Biura Prewencji i Ruchu

Drogowego starszy aspirant Agnieszka Hemperek.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie omówili podsekretarz stanu Elżbieta Bojanowska oraz dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski. Przedstawiono najważniejsze działania podejmowane zarówno wobec osób doświadczających przemocy, jak i wobec jej sprawców.

W dyskusji zwracano uwagę na źródła finansowania programu, współpracę gmin z instytucjami współodpowiedzialnymi za jego realizację (są to m.in. wymiar sprawiedliwości, policja oraz systemy edukacji i ochrony zdrowia). Wskazywano także na potrzebę weryfikacji metodologicznej badań społecznych dotyczących zjawiska przemocy domowej w Polsce zrealizowanych na potrzeby rządowego sprawozdania.

Wątpliwości senatora A. Szymańskiego budziły wyniki badań, według których nastąpił stosunkowo duży spadek zjawiska przemocy w ostatnim okresie realizacji programu – sprawozdanie nie wskazuje na procesy społeczne, które przyczyniły się do tego spadku.

Senator R. Majer podnosił konieczność wnikliwego monitorowania zjawiska. Z niepokojem odniesiono się do dwupółkrotnego wzrostu liczby dzieci odbieranych rodzicom biologicznym.

Obecna na posiedzeniu zastępca rzecznika praw obywatelskich Sylwia Spurek postulowała uruchomienie całodobowego telefonu zaufania dla ofiar przemocy już od 2016 r., a nie od 1 stycznia 2017 r. jak zaplanował poprzedni rząd. Zwróciła uwagę na proces dostosowania polskiego ustawodawstwa do wymagań ratyfikowanej przez Polskę konwencji o przemocy.

Konkluzja: Komisja zapoznała się ze „Sprawozdaniem z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 r.”.

Ad 2. „Informację Rady Ministrów o realizacji w roku 2014 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” omówili podsekretarz stanu Elżbieta Bojanowska oraz dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski. W ramach ustawy realizowane są zadania, za które odpowiedzialne są gminy i powiaty. Prace te prowadzą asystenci rodzin, placówki wsparcia dziennego i rodziny wspierające. Nastąpił wzrost zatrudnienia asystentów dzięki dofinansowaniu z budżetu państwa. Piecza zastępcza to obligatoryjne zadanie samorządu gminnego. Choć odnotowano spadek liczby rodzin zastępczych, to zwiększyła się liczba rodzinnych domów dziecka. Trzeci obszar realizowanej profilaktyki rodzinnej to adopcja, za którą odpowiedzialny jest samorząd wojewódzki. W zakresie tych działań nie nastąpiły zmiany.

W dyskusji senator A. Szymański zwracał uwagę na ułomny sposób prezentowania w informacji danych statystycznych, które nie uwzględniają wskaźników w przeliczeniu na 1 tysiąc dzieci, co – podkreślał – jest poważną słabością w opisywaniu i diagnozowaniu opisywanych zjawisk.

Wyraźny spadek liczby kandydatów i rodzin zastępczych wymownie świadczy o kryzysie polskich rodzin – wskazywał senator M. Augustyn. Wskazywano na potrzebę dalszego wzmocnienia instytucji asystenta rodziny.

Konkluzja: Komisja zapoznała się z „Informacją Rady Ministrów o realizacji w roku 2014 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”.

Komisja podjęła decyzję o wystąpieniu do marszałka Senatu z wnioskiem o włączenie informacji do porządku obrad jednego z najbliższych posiedzeń plenarnych Senatu.

Ad 3. „Sprawozdanie Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2014 r.” omówili podsekretarz stanu Elżbieta Bojanowska oraz dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Olgierd Podgórski. Stwierdził on, że rok 2014 był kolejnym rokiem dynamicznego rozwoju instytucji opieki nad małym dzieckiem. Począwszy od 2010 r. nastąpił pięciokrotny wzrost liczby tych instytucji. Obecnie jest ich 2,5 tysiąca. Dominuje opieka sprawowana w żłobkach. Wyraźnie wzrosła liczba placówek niepublicznych. Nieznacznie tylko wzrosły koszty opieki w żłobkach i klubach dziecięcych. Minister pracy wspierał finansowo powstawanie instytucji opieki, przeznaczając na nie kwotę 100 milionów zł w roku 2014.

W dyskusji doceniano rozwój systemu opieki nad małym dzieckiem, jednak zwracano uwagę, że nadal jest on dostępny tylko dla 7,8 % rodziców. To kropla w morzu potrzeb – stwierdził senator M. Augustyn, który postulował zwiększenie pomocy rodzinom, tak aby zredukować zjawisko szarej strefy w tej sferze usług opiekuńczych. Nadal za mało powstaje żłobków, aby rodzice mogli efektywnie godzić potrzeby rodzinne z zawodowymi.

Senator A. Szymański wskazywał na potrzebę rozwijania i usprawniania systemu.

Konkluzja: Komisja zapoznała się ze „Sprawozdaniem Rady Ministrów z realizacji ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 w 2014 r.”.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingową.